

Młodzieżowe Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu

„Procedury postępowania interwencyjnego
w sytuacjach nadzwyczajnych”

§ 1. WSTĘP

Procedury określają zasady postępowania pracowników Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego „Promyk” w Goniądzu i Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii sytuacjach nadzwyczajnych oraz zasady stosowania środków przymusu bezpośredniego w MOW. Celem opracowania procedur jest zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym w placówce wychowankom oraz ujednolicenie postępowania wszystkich pracowników Centrum. Procedury określają zasady współpracy z Policją oraz zasady dokumentowania zachowań nadzwyczajnych. W poniższej instrukcji osobami odpowiedzialnymi za zachowanie procedur są: dyrektor placówki, wychowawca dyżurny i wychowawca sprawujący opiekę nad daną wychowanką, zgodnie z regulaminem pełnienia i przekazywania dyżurów. W Centrum wyznaczony jest pracownik socjalny zwany dalej koordynatorem ds. bezpieczeństwa, który nadzoruje współpracę z instytucjami takimi jak: Policja, Sądy oraz zajmuje się analizą powyższych zdarzeń. W Centrum może być powołany specjalista spoza placówki, którego zadaniem jest analiza i wyjaśnianie zdarzeń nadzwyczajnych istotnych dla bezpieczeństwa wychowanek w placówce.

1. Informację o zaistniałych zdarzeniach są zgłaszane na bieżąco za pomocą **karty zgłoszenia informatycznego panelu administracyjnego**.
2. Za wpisanie informacji odpowiada osoba określona w poszczególnych procedurach. *Nieudokumentowanie powyższych zdarzeń jest istotnym naruszeniem przepisów prawa.*
3. Koordynator ds. bezpieczeństwa prowadzi rejestr zdarzeń nadzwyczajnych wg ustalonego wzoru i przygotowuje okresowe raporty. Wszystkie zdarzenia nadzwyczajne są wpisywane do rejestru.
4. W sytuacji braku kontaktu z dyrektorem lub konieczności natychmiastowych decyzji o zastosowaniu procedur podejmuje je **wychowawca/nauczyciel dyżurny**.
5. W postępowaniu wyjaśniającym, zgodnie z zawartym porozumieniem, mogą uczestniczyć przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji lub inni specjaliści. Za współpracę z Policją odpowiada koordynator ds. bezpieczeństwa.
6. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji prowadzone są pogadanki z wychowankami z zakresu bezpieczeństwa, przepisów prawa, konsekwencji jego nieprzestrzegania oraz spotkania z zakresu profilaktyki.
7. O wszystkich wydarzeniach są niezwłocznie informowani rodzice/opiekunowie wychowanek oraz zgodnie z przepisami szczegółowymi Sąd Rodzinny i Policja.
8. Wychowanka w sytuacjach ujętych w Regulaminie wewnętrznym ponosi karę regulaminową.
9. Ośrodek prowadzi systematyczne badania wychowanek i rodziców odnośnie poziomu bezpieczeństwa oraz dokonuje nie rzadziej niż dwa razy w roku analizy realizacji Procedur.
10. Dyrektor Centrum na podstawie przesłanej karty decyduje dalszych działaniach w celu wyjaśnienia zdarzenia.
11. O wydarzeniach nadzwyczajnych są informowane instytucje sprawujące nadzór nad Centrum zgodnie z przepisami szczegółowymi.

12. Wszystkie wydarzenia nadzwyczajne szczególne są niezwłocznie omawiane przez Radę Pedagogiczną. W przypadku wydarzeń nadzwyczajnych decyzje podejmuje dyrektor.

§ 2. WYKAZ WYDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH

1. Do wydarzeń nadzwyczajnych szczególnych zaliczamy:

- a) Śmierć nieletniego lub innej osoby, albo ciężkie uszkodzenie ciała wskutek działania nieletniego lub innej osoby.
- b) Bunt, zbiorowe wystąpienie czynne lub bierne.
- c) Samobójstwo nieletniego.
- d) Groźne zakłócenie porządku i bezpieczeństwa.
- e) Zgwałcenie nieletniego.

2. Do wydarzeń nadzwyczajnych zaliczamy:

- a) Znęcanie się nad nieletnim.
- b) Samookaleczenia lub inne przejawy autoagresji powodujące uszkodzenie ciała.
- c) Agresja, pobicie lub inna forma zakazanego karania, poniżającego lub nieludzkiego traktowania nieletniego
- d) Próba samobójcza nieletniego.
- e) Zbiorowa lub indywidualna ucieczka.
- f) Spożywanie alkoholu na terenie placówki lub przybycie do placówki pod wpływem alkoholu.
- g) Spożywanie substancji chemicznych innych niż alkohol w celu wprowadzenia się w stan odurzenia.
- h) Zakłócenie porządku na terenie Centrum z udziałem osób z zewnątrz.

§ 3. PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH

1. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych szczególnych

- a) **Wychowawca dyżurny** podejmuje wszelkie działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa wychowanek, w tym koordynuje zadania wszystkich osób będących na dyżurze.
- b) **Wychowawca dyżurny** niezwłocznie powiadamia o zaistniałym fakcie Policję i dyrektora Centrum.
- c) **Wychowawca pracujący** z osobą poszkodowaną zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź w przypadku kiedy ofiara doznała poważnych obrażeń wzywa lekarza.
- d) Wychowawca dyżurny jest zobowiązany zabezpieczyć miejsce zdarzenia do czasu przyjazdu Policji.
- e) W sytuacji, gdy sprawczyni jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek odizolować

wychowanekę. Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą na bieżąco monitoruje zachowanie wychowanki.

- f) O zdarzeniu informowany jest niezwłocznie przez *pracownika socjalnego* Sąd Rodzinny oraz w dniu zdarzenia przez wychowawcę/nauczyciela dyżurnego rodzice/opiekunowie wychowanek zarówno sprawcy jak i osób poszkodowanych.

2. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych - znęcanie się nad nieletnim; samookaleczenia lub inne przejawy autoagresji powodujące uszkodzenie ciała; agresja, pobicie lub inna forma zakazanego karania, poniżającego lub nieludzkiego traktowania nieletniego; próba samobójcza nieletniego.

- a) Wychowawca/nauczyciel pracujący z osobą poszkodowaną zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź w przypadku kiedy ofiara doznała poważnych obrażeń wzywa lekarza.
- b) *Wychowawca/nauczyciel dyżurny* niezwłocznie powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora Centrum, który określa dalsze działania.
- c) W sytuacji, gdy sprawczyni jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek odizolować wychowanekę. Wychowawca/nauczyciel pracujący z daną grupą na bieżąco monitoruje zachowanie wychowanki.

3. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych - zbiorowa lub indywidualna ucieczka, samowolne oddalenie się z placówki.

- a) W przypadku stwierdzenia ucieczki, samowolnego oddalenia się z placówki *wychowawca/nauczyciel pracujący z daną grupą* informuje o tym fakcie wychowawcę/nauczyciela dyżurnego oraz dyrektora.
- b) *Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą* informuje telefonicznie Policję w Mońkach lub posterunek Policji w Goniądzu, a następnie przesyła faxem protokół powiadomienia o ucieczce (załącznik nr 1).
- c) W przypadku doprowadzenia wychowanki, wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą sprawdza ogólny stan zdrowia wychowanki i podejmuje decyzję o ewentualnym doprowadzeniu nieletniej do lekarza i/lub ewentualnym przeniesieniu do izolatki lekarskiej.

4. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych - spożywanie alkoholu na terenie placówki lub przybycie do Centrum pod wpływem alkoholu; spożywanie substancji chemicznych innych niż alkohol, w tym lekarstw w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub przybycia w tym stanie do Centrum.

- a) W przypadku stwierdzenia zachowania wskazującego na możliwość spożycia alkoholu lub substancji odurzających, *wychowawca/nauczyciel opiekujący się*

dana wychowanką przeprowadza z nią rozmowę. W przypadku potwierdzenia powyższego faktu na podstawie wywiadu lub obserwacji powiadamia o tym fakcie dyrektora.

- b) W zależności od stanu zdrowia i zachowania wychowanka pozostaje w pokoju lub jest umieszczana w izolatce lekarskiej.
- c) Gdy wychowanka jest agresywna, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, wychowawca dyżurny może podjąć - po konsultacji z dyrektorem - decyzję o wezwaniu Policji.
- d) **Osoba pracująca z daną grupą** na bieżąco kontroluje stan zdrowia wychowanki i jej zachowanie. W sytuacjach koniecznych wychowanka jest przewożona na Pogotowie Ratunkowe. Decyzje w tej sprawie podejmuje wychowawca pracujący z daną grupą.

5. W przypadku, gdy wychowawca/ nauczyciel znajduje na terenie placówki substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

- Wychowawca/nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora i wzywa Policję.
- Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

6. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych-próba samobójcza, samookaleczenia lub inne przejawy autoagresji.

- a) **Wychowawca/nauczyciel pracujący z wychowanką**, która dokonała samookaleczenia w pierwszej kolejności zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź wezwania lekarza.
- b) W sytuacji, gdy wychowanka jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek umieścić ją **w izolatce lekarskiej**. Wychowawca/nauczyciel na bieżąco monitoruje zachowanie i stan zdrowia wychowanki.
- c) W jak najszerszym terminie rozmowę z wychowanką przeprowadza psycholog lub pedagog.
- d) Wychowanka, która dokonała autoagresji, w uzasadnionych wypadkach jest dowożona na konsultację psychiatryczną. Za konsultacje psychiatryczne odpowiada psycholog.

7. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych- kradzież

- a) Wychowawca/nauczyciel dyżurny zarządza przeszukanie pomieszczeń placówki i rzeczy osobistych wychowanek.
- b) W przypadku wykrycia sprawcy ma on obowiązek zwrócić skradzioną rzecz lub kwotę pieniężną stanowiącą równowartość powyższej rzeczy.

8. Procedury reagowania w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych- zakłócenie porządku na terenie Ośrodka z udziałem osób zewnętrznych

W przypadku stwierdzenia zakłócania porządku na terenie placówki wychowawca dyżurny zwraca się do osób z prośbą o opuszczenie terenu placówki a w przypadku braku reakcji powiadamia Policję.

9. Zastosowanie środków przymusu bezpośredniego

1. Zastosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec wychowanki jest realizowane na podstawie art. 95a. § 1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.16)- *w razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 6, 8, 10 i 12–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym można użyć środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej*
2. Przypadki, w których można użyć siły fizycznej dotyczą:
  - a. wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem;
  - b. odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
  - c. przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
  - d. ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego;
  - e. przeciwdziałania niszczeniu mienia;
  - f. ujęcia osoby,
  - g. udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
  - h. pokonania biernego oporu;
  - i. pokonania czynnego oporu;
  - j. przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.
3. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego pracownika podejmuje:
  - a. dyrektor, albo – w razie nieobecności – zastępujący go pracownik.
  - b. inny pracownik, w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby.
4. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego dyrektor niezwłocznie powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką, sąd rodzinny wykonujący środek wychowawczy.
5. Szczegóły zastosowanie środków przymusu bezpośredniego określa ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628).
6. Z zastosowania środków sporządza się protokół –zał. nr 2.

10. Procedury kontroli osobistej

- a) Kontroli osobistej można dokonać wyłącznie w sytuacji zagrożenia zdrowia, życia wychowanki lub poważnego zagrożenia bezpieczeństwa w placówce.
- b) Decyzję o kontroli podejmuje dyrektor lub wychowawca dyżurny.
- c) Kontroli osobistej dokonuje pracownik w obecności drugiego pracownika w miejscu pozwalającym na zachowanie intymności.
- d) W przypadku odmowy kontroli, wychowawca może wezwać Policję.
- e) Informację o kontroli osobistej przekazuje się za pomocą panelu teleinformatycznego oraz sporządza protokół podpisany przez wszystkie strony- załącznik nr 3.

Załączniki

Nr 1 -protokół zgłoszenia ucieczki na Policję

Nr 2- protokół środków przymusu bezpośredniego

Nr 3- protokół z kontroli osobistej.